

N:o 176.

Af Herr Jöns Pehrsson: Angående ändring i 60 § 2 mom. Riksdagsordningen, rörande sättet för omröstningars verkställande inom riksdagen.

Snart är nionde allmänna Riksdagen slut efter nya statskicketets införande. Har af dessa det resultat uppstått, som nationen väntade vid statskicketets införande? Med beklagande måste härtill svaras nej. Ehuru man hoppats år från år på ett bättre, lär det ej kunna döljas, att den pågående riksdagen i vissa afseenden är minst lika ogynsam som sina föregångare: såsom statsutgifternas ökande med ty åtföljande skuldsättning. Som det gått hittills lär det i längden icke kunna fortgå, och med de årliga riksdagarne skulle det snart nog blifva för landet olycksbringande, och allmänna meningen bidar med oro på någon förbättring och frågar med vemod, hvar penningar till alla utgifter skola tagas. Men detta synes man ej lyssna till. Nu säger man: de nya valen skola förbättra Riksdagen; vore väl så skedde. Men man bör taga i betraktande ett förhållande eller brist i Riksdagsordningen, som till sin princip är oriktig, och till sina följder torde hafva större verkningar än man vill tro, och i väsendtlig mån omöjliggör Riksdagens förbättring. Jag menar den slutna voteringen inom Riksdagen. Jag har nu så pass länge varit med, att jag känner nästan alla nuvarande ledamöter, och känner alla så sjelfständiga, att jag är säker på att ingen voterar mot sin öfvertygelse och ej heller, vill jag hoppas, låter drifva sin öfvertygelse i någon votering, och då tror jag ock det är till sin princip vidrigt att nödgas dölja sig bakom den slutna voteringen, som, medgifves det, ofta utfaller med förundransvärda resultat, och det är ej sällan att sådana resultat på ena eller andra sidan kanske ofta tillskrifvas oskyldiga ledamöter. Det hindras

Bih. till Riksd. Prot. 1875. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 24 Häft.

visst ej att visa sin voteringsedel, som rätt ofta brukas, men förhållandets kännedom stannar vanligen man och man emellan, och ehuru jag är förvissad om att resultatet i sin allmänhet af samma ledamöter blifva desamma af såväl den öppna, som den slutna voteringen, ehuru man påstår att en beroende tjänsteman eller annan, ty äfven andra kunna vara beroende, skulle ofta tvingas af omständigheterna votera mot en sak öppet, som de genom den slutna sedeln äro i tillfälle biträda. Jag får bekänna, att jag icke tror någon om så lågt handlingssätt, och i riksdagen sluppe de nog länge finnas. När man nu fordrar att folket skall genom nya val skicka ombud med bättre åsikter, bör folket ej hållas i den okunnighet, som nu måste råda, i afseende på sina ombuds voteringar inom riksdagen. Den, som på nära håll med uppmärksamhet följer personers görande, bör ej mycket misstaga sig; för den, som endast har tidningars redogörelser att tillgå, och dessa, ofta nog mot eller med afsigt, oriktiga, är det svårt och omöjligt att rätt känna sitt ombuds görande, och endast den öppna voteringen kan bidra till ett klart omdöme. Det är allt sant, att mer än en representant hos sina valmän gäller för mycket bra efter deras åsikter, men om alla voteringar vore öppna, vore möjligt till sin allmänhet bedöma person, och mången torde då få stanna hemma. Må man gerna, om man så vill, tillämpa ett sådant förhållande på mig i första rummet. Om så sker, med mig eller andra, är det ej representantens eller valmännens fel, då alla följa sin öfvertygelse och ingen lär vara ofelbar. Felet är stort om åsikterna äro felaktiga, och vore väl om ej historien en gång nödgas fälla den domen om Riksdagens görande hittills i sin helhet efter nya statsskickets införande. Må man ej ställa någon Kammare eller någon samhällsklass derinom representerad till last allt som sker; den ena kan feltaga sig lika väl, som den andra. Ehuru jag tror det blir olyckligt i längden om de nu rådande åsikterna ej blifva förändrade; dessa måste efter min tanke reformeras. Det tager tid, men ej något tillfälle som kan dertill bidra får försummas, och ehuru man icke kan fordra, att den stora allmänheten i allo kan väl kontrollera sina ombuds alla göranden inom Riksdagen, bör man dock lemna denna allmänhet all den upplysning derom, som är möjlig, ty okunnighet i detta fall kan till sina följder blifva olycksbringande, och jag vill tro, att icke alla åtminstone skola bemöta mitt förslag med den invändningen, att det är hvarken *nyttigt* eller *högst nödvändigt*. Jag åtminstone tror att så är, och att det skall bidra, om ock ej snart, till ett bättre förhållande med riksdagsarbetet. Då jag begär, att alla voteringar inom riksdagen skola ske öppet, — detta är ju rådande i våra närmaste grannländer, Norge och Danmark, — gäller det att framställa något sätt, som i praktiskt hänseende är lätt utförbart. Derpå kunde flera sätt angifvas, om hvars företräde Utskottet väl kan döma. Ett är, att namnupprop sker och ledamöterna från sina plat-

ser svara *Ja* eller *Nej*, och detta antecknas, dels i protokoll, som nu sker, vid sedlarnes uppräknande, och dels på en särskild längd, derå midt för hvarje ledamots namn, svaret tecknas, och hvilken kan gagnas vid rätt många voteringar. Ett annat sätt vore, att ledamöterna liksom nu framgå till talmansbordet med sina voteringssedlar öppna och, i stället för att lägga dem i urnan, vid namnuppropet omedelbart lemna dem till talmannen, som genast tillkännagåfve voteringssedelns innehåll, *Ja* eller *Nej*, som då genast antecknades i förutnämnda protokoll och längd, och då runden vore gjord, vore voteringens utgång känd. Om ock namnuppropen torde behöfva gå något saktare, skulle dock bestämdt voteringarne icke gå sensammare, än de nu göra, utan tvärtom, och för att förekomma paria vota eller, rättare sagdt, ej förekomma den utan afgöra en sådan och icke behöfva sätta talmannen emellan och icke för någon göra det möjligt att veta den förseglade sedelns innehåll, inlägges lika många *Ja*- och *Nej*-sedlar, ettdera vid hvarje sammanträdes början eller ock flera, som antagas räcka en längre tid, i alldeles likadana breffkuverter och förseglas samt läggas och omskalkas mycket väl i urnan, hvarefter de upptagas och numereras, samt användas i den ordning de behöfvas efter sina påsatta nummer. Det är sällsynt att den förseglade sedeln behöfver öppnas, och t. ex. tjugu stycken så inlagda sedlar skulle räcka länge, kanske en hel riksdag. På detta sätt tror jag att ingen skall vara klok på hvad den förseglade sedeln innehåller, och allraminst kunna ledamöterna ändra sitt votum, hvarken deraf eller till följe af namnuppropet, och om det senare sättet väljes, att lemna sin voteringssedel öppen till talmannen, måste hvar och en förut bestämma sig, då de sist voterande med bästa vilja lika litet som de första kunna i förhand få reda på sakens utgång.

Äfven i ett annat hänseende tror jag den öppna voteringen skulle verka välgörande, att så många som möjligt vore angelägna om att delta i alla voteringar, då kontroll kunde ske öfver hvilka som äro närvarande eller frånvarande; detta skulle troligen ej heller skada. Äfven tror jag den skulle ofta förkorta debatten, då hvars och ens votum blefve offentligt, blefve troligen ofta kortare diskussion.

Man förevidtar mig väl, att det är orätt komma med sådant förslag under Riksdagens sista tid; dock när den ändå måste förlängas och saken är enkel, om man vill den, fins ännu tid för dess behandling. Den har hvilat allt för länge, och är väl värd att förr ju hellre få den förändrad. Man invänder allt, att då nya ledamöter skola väljas har förändringen ingen betydelse; detta är då ej möjligt, väl om den väckte mer politisk lifaktighet i landet, hvilket jag tror den skulle göra. Lika sant det är, att nya ledamöter måste till en viss del vara främmande i riksdagsgöromålen, lika så sant är att många, som bevistat många riksdagar, blifvit så föräldrade till tänkesätt,

och ej till det bättre, att de nästan äro oigenkänliga. Riksdagsprotokollen visa, att det alltid varit de äldre och mera framstående riksdagsmännen, som af outgrundliga orsaker frångått förra åsigter i viktigare kinkiga frågor, och fått de yngre med sig; och ej sällan har beslut fattats, som ej varit de bästa och som uteblifvit om ej de framstående, äldre riksdagsmännen ryggat sig; och om sådana förhållanden blefve allmänt kända, torde sådana personer få blifva hemma i sinom tid. Jag åsyftar endast ändring i bestämmelsen om voteringen, då frågan är sådan, att den kan besvaras med ja eller nej, och ej då det rör personliga förtroendeuppdrag. Jag tror att endast 2 mom. af 60 § Riksdagsordningen behöfves omskrifvas för ändamålets vinnande.

Mitt värdsamma yrkande är, att Riksdagen må besluta och till hvilande förklara den ändring i Riksdagsordningen, att omröstningar inom Riksdagen skola ske öppet i alla de frågor, som kunna med ja eller nej besvaras; öfverlåtande jag till Utskottet välja den form, det kan finna mest lämpligt för ändamålets ernående, vare sig på sätt jag föreslagit eller annat bättre.

Om remiss till Konstitutions-Utskottet anhålles värdsamt.

Stockholm den 8 Maj 1875.

Jöns Pehrsson.